

فعالیت

- ۱- الف) در زندگی روزانه، ساعت واقعی چه کاربردی دارد؟
- ب) چرا از ساعت رسمی استفاده می‌کنیم؟ مثال بیاورید.
- ۲- با توجه به نقشه مناطق زمانی، بگویید اگر کسی از پاریس به تهران سفر کند، باید ساعت خود را جلو بکشد یا عقب؟ چرا؟
- ۳- با کمک والدین خود، برخی از زمان‌ها یا مکان‌هایی که ویژگی‌های خاصی برای آنها در اسلام بیان شده است را نام ببرید. پاسخ‌های خود را در کلاس و با دوستانتان، به اشتراک بگذارید.
- ۴- هر ساله در کشور ما، ساعت رسمی در اول فروردین، یک ساعت به جلو کشیده می‌شود و در ۳۰ شهریور، یک ساعت به عقب کشیده می‌شود. فکر می‌کنید دلیل این کار چیست؟

- ۱

الف) ساعت واقعی برای انجام فرایض مذهبی نماز و روزه کاربرد دارد که از آن به اوقات شرعی، تعبیر می‌شود.

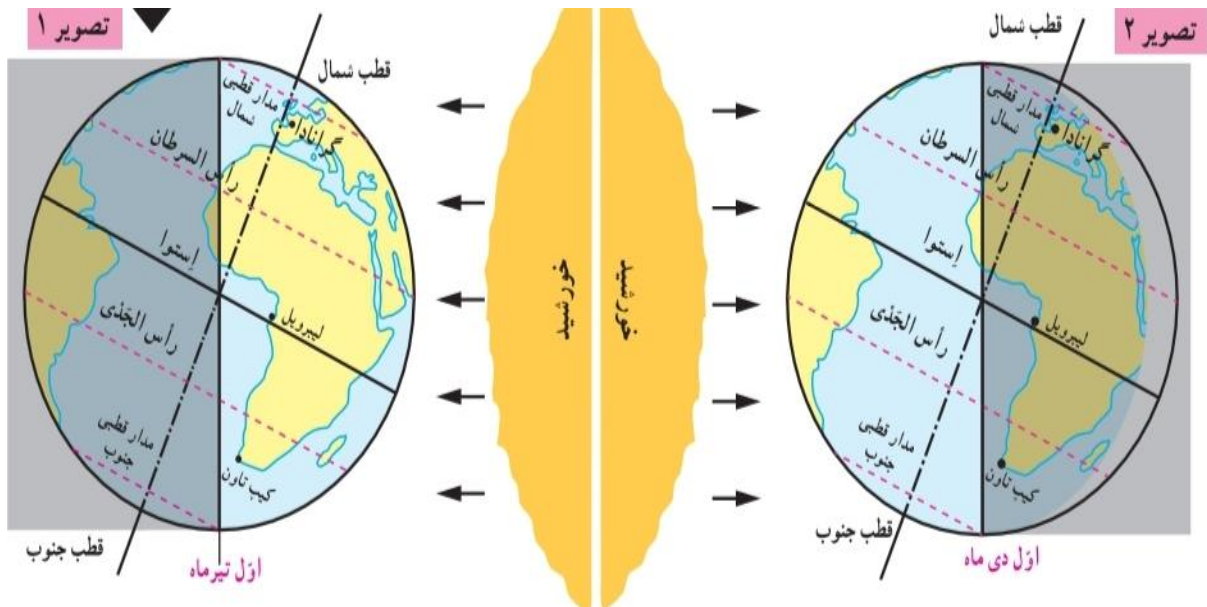
ب) زیرا اگر در زندگی روزانه ساعت واقعی مبنا قرار گیرد مشکلات زیادی در تعیین قرار ملاقات‌ها و زمان باز و بسته شدن اداره‌ها و مغازه‌ها و برنامه حرکت قطارها و هواپیماها در یک ناحیه یا کشور به وجود می‌آید. پس لازم است که در مناطقی از ساعت یکسان که همان ساعت رسمی یا قراردادی است، به صورت توافقی استفاده شود.

۲- اگر کسی از پاریس به تهران سفر کند باید ساعت خود را جلو بکشد زیرا وقتی

در جهت شرق، تغییر قاچ می‌دهیم باید ساعت خود را جلو ببریم و تهران حدود 3 قاچ جلوتر از نصف النهار مبدأ است. تهران زودتر از پاریس طلوع خورشید را مشاهده می‌کند

۳- زمان خاص مانند: قبل از طلوع آفتاب - زمان افطار - نیمه شب برای عبادت- اعیاد مذهبی مانند: عید قربان، عید غدیر، روز عرفه و... مکان خاص مانند: مسجد الحرام (کعبه)، مسجد النبی، مسجد الاقصی.

۴- با شروع فصل گرما و استفاده از وسایل خنک‌کننده با توجه به گرمای هوای ایران یکی از دلایل آن مصرف کمتر انرژی برق و .. است و مورد دیگر می‌توان به استفاده بهینه از وقت و زمان اشاره کرد.

فعالیت

- ۵- موقعیت سه شهر گرانادا، لیبرویل و کیپ تاون را با توجه به دایرهٔ روشنایی در اول تیرماه و اول دی ماه توضیح دهید.
- ۶- به مدار قطبی شمال و جنوب در تصویر (۱) توجه کنید. چرا در اول تیرماه در ناحیهٔ مدار قطبی شمال، طول یک روز ۲۴ ساعت و به عکس در مدار قطبی جنوب، طول یک شب ۲۴ ساعت است؟
- ۷- از مساوی بودن همیشگی طول روز و شب در منطقهٔ استوا به چه نتیجه‌ای دربارهٔ فصول این منطقه می‌رسید؟
- ۸- جهت تابش آفتاب به نقاط مختلف زمین یا فصول مختلف سال، چه تأثیری در کشاورزی یا معماری خانه‌ها می‌تواند داشته باشد؟

۵- **در اول تیرماه**، برای شهر **گرانادا** مسیر پیموده شده در منطقهٔ روشن طولانی تر از مسیر پیموده شده در منطقهٔ تاریک است (دایرهٔ روشنایی وسیع تر است). پس در گرانادا روزها بلندتر و فصل تابستان است. در شهر **لیبرویل** نزدیک استوا مسیر پیموده شده در دو منطقهٔ تاریک و روشن یکسان و در نتیجه طول روز و شب مساوی است. در همین زمان در **کیپ تاون** مسیر پیموده شده در تاریکی بیشتر از مسیر پیموده شده در روشنایی است به همین علت در این شهر فصل زمستان است (برعکس بودن فصول در منطقهٔ معتدلهٔ نیمکرهٔ شمالی و جنوبی)

در اول دی ماه در شهر **گرانادا** وضعیت عوض شده است یعنی دایرهٔ تاریکی وسعت بیشتری دارد و روزها کوتاه تر از شب ها است و فصل زمستان آغاز می شود.

این درحالی است که در **لیبرویل** همچنان درازی روز و شب یکسان است (منطقهٔ مدار رأس السرطان و رأس الجدی) در شهر **کیپ تاون** وضعیت عوض شده است یعنی دایرهٔ روشنایی وسعت بیشتری دارد و روزها بلندتر از شب ها است و فصل تابستان آغاز می شود.

۶- تیرا در اول تیرماه در ناحیه مدار قطبی شمال همه این ناحیه در دایره روشنایی قرار می گیرد و هیچ نقطه ای در تاریکی فرو نمی رود (**تصویر ۱** قطب شمال). پس یک روز 24 ساعته داریم. اما در مدار قطبی جنوب همه ناحیه در دایره تاریکی قرار می گیرد و هیچ نقطه ای از آن روشن نمی شود. (**تصویر ۱** قطب جنوب). پس یک شب 24 ساعته داریم.

۷- در این منطقه چهار فصل پدید نمی آید. تنها دو فصل مرطوب و خشک بر اثر میزان بارش باران وجود دارد

۸- جهت تابش آفتاب به نقاط مختلف زمین و فصول مختلف تاثیر زیادی در معماری و کشاورزی دارد، در کشاورزی در نوع کشت گیاه و زمان کشت و برداشت تاثیر بسزایی دارد هر چه زاویه تابش آفتاب مایل تر باشد گیاهانی کشت می شود که با دمای پایین سازگاری بیشتری داشته باشند و زمان کشت نیز عقب تر از مناطق با زاویه تابش عمود است. در نوع معماری هم به علت زاویه تابش و شدت گرما و سرما نوع مصالح ساختمانی و نوع سقف خانه ها و حتی روشنایی خانه ها متفاوت است. به طور مثال می توان به سقف گنبدی و استفاده از گل در ساخت خانه های روستاهای کویر ایران اشاره کرد. و...

موفق و پاینده باشید.

صفوی دبیر مطالعات اجتماعی ، فارس ، جهرم